

N.F.S. Grundtvig “Velkomst til den Danske Forening”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.23, maj 2024

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1853 (SJ: 1045)

Teksten er etableret af Kim Steen Ravn

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Kim Steen Ravn, redigeret af Jon Tafdrup og Jens Lei Wendel-Hansen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Jes Fabricius Møller

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:4]

Velkomst til den Danske Forening.

(Casino 3die Mai 1853).

Det er med særdeles Glæde, jeg byder den Danske Forenings Medlemmer af begge Kiøn Velkommen i *Casinos* store Sal, og synes nogen, den er for stor til os, saa var dog Verden meget større til enhver af os, da vi blev født, og desuden ligner det den gamle Snak, som vi slet ikke kan ændse, at det *Danske Folk* skulde være alt for lille til i vore oplyste Tider at lade sig see i den store Verden. Vi troer nemlig, som vore Fædre og Mødre, at hvad der igrunden, menneskelig talt, gjør Folk store, det er hverken Længden fra Top til Taa eller Bredden mellem Skuldrene, men det er hvad der boer i dem og kommer ud af dem, og vi bestyrkes i denne Tro hvergang vi, hvad vi tit skulde, vende Øiet fra os selv til det smukke Kiøn, som, skiøndt det hverken har sin Storhed i Længden eller Bredden, dog unægtelig er bedre værd at see paa, jo mere Oplysningen stiger.

Grunden til min særdeles Glæde ved netop her i *Casinos* store

Sal at byde den Danske Forening af begge Kiøn velkommen til Verden, den er imidlertid ikke saa dydig, som man kunde ønske, thi skjøndt jeg nødig vil troe, det skulde være den bare Egenkiærlighed, saa kan jeg dog godt see, det er endnu mindre den rene Selvfornægtelse, da det aabenbar er mig en meget fornøielig Tanke, at netop her, hvor jeg, som det syndes, forgiæves, første Gang offentlig raadte til at stifte en *Dansk Forening*, netop her holder den iaften sit første Møde.

Ja, De veed det allesammen saavel som jeg: enten man er Mand eller Kvinde, saa er det en Fornøielse at faae Ret og at kunne sige til Vedkommende: sagde jeg det ikke nok! Men denne Fornøielse bliver jo nødvendig baade [A:5]lidt større og ædlere, naar det til Lykke var noget *Godt*, vi vilde, vi tænkte og sagde, og seer nu, halv imod Forventning gaaer i Opfyldelse; thi da indskrænker Fornøielsen sig ikke til os selv, da meddeler den sig til alle dem, der tage hjertelig Deel i det Gode, der skeer. Er da nu den *Danske Forening* noget meget godt, som nu er ifærd med at slaae Rødder baade i Hovedstaden og trindt omkring i hele Riget, saa vil det vist ogsaa fornøie alle dens tilstædeværende Medlemmer at høre, at den eneste Gang, jeg før iaften har talt i *Casinos* store Sal, som var midt i de stærkt bevægede, uforglemmelige Martsdage 1848, da slog det mig som et Lyn og blev seet som et Lynglimt, at en Dansk Forening af Kvinder og Mænd i Tusindtal over hele Riget, en saadan Forening vilde ikke blot være meget ønskelig i alle Maader, men den vilde først ret binde Læsset, den vilde være uundværlig til hvad vi dengang alle glødede og mange af os sværmede for: Danmarks Riges Bestandighed, det Danske Folks Frihed, og Danskhedens Bevarelse ikke blot midt iblandt os men lige ned til Dannevirke og det lille Riges yderste Grændser.¹

Fem Aar er siden henrundne, og det fem Aar, rigere paa store Begivenheder for det lille, men ædle, kiække Danske Folk end hele femhundrede Aar i Forveien. Vi veed det saaledes alle, hvilket frygteligt Uveir der alt i Marts 1848 trak op over Danmarks ældgamle Rige, hvordan indenlandsk Troløshed og udenlandsk Vold sammensvor sig mod Rigets Bestandighed og Folkets Frihed, hvor skammelig det Danske Navn forhaanedes, hvordan vore helligste Rettigheder krænkedes, og hvorledes Ulykkes-Fuglene kappedes om at spaae Danmarks Rige en ynkelig Undergang og det Danske Folk evig Trældom, Skam og Skiændsel. Dette veed vi alle, men, Gud skee Lov! vi veed mere end det, vi veed ogsaa, at Kong *Frederik* den *Syvende* ei forgiæves søgde sin Styrke i det *Danske* Folks Kiærlighed og satte sin Ære i det *Danske* Folks Frihed, vi veed, det blev snart hele Verden vitterligt, at det var ikke blot i gamle Dage, der var et *Dansk Folk* til, vel lille af Tal, men dog stort og stærkt ved Enighed og Løvemod, naar det gjaldt Fædernelandet: Danmark, deiligst Vang og Vænge, lukt med Bølgen blaa, gjaldt Fædrener

Minde og Børnenes Haab; det blev hele Verden vitterligt, at dette Danske Folk var til endnu, baade villigt og dygtigt til at træde i Stamfædrenes lysende Spor og fornye deres Heltegjerninger. Vi veed **[[A:6]]**det endelig, at Lykken og Seiren kronede Kongens og Folkets forenede Bestræbelser til at samle og beskierme det ældgamle Danmarks Rige, saa det seierrige *Dannebrog* rodfæstedes paany i det gamle *Dannevirke* og trodsede rolig alle Storme fra *Missunde* til *Frederikstad*; og hvad især alle Hovedstadens Indbyggere veed bedst, er, hvad vore Øine saae og vore Hjerter følte, da den *Danske Hær*, som med sit Bryst havde værget Fædernelandet og med sit Blod vundet Folket udødelig Ære, drog med Fred ind ad vore Porte, da Løverne i Strid stod som Lam midt iblandt os, og lod os føle, at i Danmark er Kiærligheden baade Kiækhedens Moder og Heltedaadens Kilde.

Alt dette har vi seet og følt og giennemgaaet, siden jeg sidst stod her og kaldte med det fuglevingede Ord paa en *Dansk Forening* af Kvinder og Mænd over hele Riget, og det nytter ikke at gruble over, hvad en saadan Forening, hvis den da var traadt i Kraft, mulig kunde have udrettet og forebygget, men det maa staae klart for os alle, at kan en saadan Dansk Forening udrette noget til Danmarks Riges Bedste og det danske Folks Glæde, og kan den forebygge noget af hvad der truer Riget og Folket, da er en saadan Forening endnu, langtfra at være overflødig, ikke blot ønskelig men uundværlig.

Det lader sig nemlig ikke dølge, at efter al den Kamp og Opoffrelse og al den Lykke og Seier, som de sidste Aar var Vidne til i Danmarks Rige, trues desuagtet Riget og Folket endnu af samme Undergang, Skam og Skiændsel, som i Marts 1848, og det er dobbelt sørgeligt, midt under Freden at trues med at miste alt, hvad der i Krig blev vundet, fremfor alt Frihed og Ære!

Her er ikke Stedet til at trættes om, hvad der fornemmelig er Skyld i den beklemte, farefulde Stilling og uhyggelige Stemning, hvori alt Dansk for Øieblikket befinder sig, og alle saadanne Trætter nytter desuden kun lidt. Ulykken er lige stor, hvorfra den saa kommer, og man maa for mig gjerne skyde hele Skylden paa en *europæisk Nødvendighed*, thi det er lige klart, at skal der være Hjælp med Guds Hjælp, da maa den i Fred saavel som i Krig udspringe af danske Bestræbelser med forenede Kræfter, og dertil, til en ægte dansk Virksomhed i alle Retninger med forenede Kræfter, dertil alene er jo den *Danske Forening* stiftet, og derved har jeg det glade Haab, at den i Aarenes Løb skal med Guds Hjælp udrette langt mere til Danmarks Riges Bestandighed, og til det danske Folks Ære og Glæde, end der nu lader sig forudsee, endsige beskrive!

Dog to *Ting* er der, som vi kan forudsee, at den **[[A:7]]**Danske Forening, naar den blot faaer Lov til at leve, vil virke uberegnelig til

at fremme, og det er *dansk Opmuntring* og *dansk Oplysning*, og disse to Ting baade trænges der høilig til og kan der udrettes meget godt ved for Folket og Riget i alle Maader.

Der er nemlig, saavidt jeg veed, intet Folk, der lettere kan blive modfaldent og mismodigt end det Danske, og duer da til slet ingen Ting, men der er heller intet Folk, som ved livlig Tale og Sang i Vennelag kan lettere opmuntres og tilbagevinde med Livslysten baade Modet og Kraften til ædel Virksomhed.

Paa den anden Side er det især i de sidste fem, bevægede Aar blevet klart, at dansk Oplysning om fælles Bedste, det er Mængdens store Savn, saavel i Hovedstaden som i hele Landet, thi kun Mangel paa en saadan ægte dansk Oplysning har kunnet frembringe den ulyksalige Modsætning mellem Kiøbstæd og Land, Hovedstad og Rige, og snart imellem alle Klasser, der dog, saasandt de er danske af Byrd og Sind, igrunnen maa have et fælles Bedste, der staaer høit over den smaalige personlige Fordeel for Øieblikket.

Og hvad nu især Danmarks Hovedstad angaaer, da er der vist intet Sted paa Jorden, hvor den Oplysning vil finde bedre Jordbund og slaae dybere Rødder, at en Hovedstad uden Rige er endnu værre faren end et Rige uden Hovedstad, saa at naar det aabenbar giælder Rigets Bestandighed, da maa ingen Hovedstad skye nogen Opoffrelse, da den aabenbar selv staaer og falder med Riget.

Hvor skulde nemlig denne Oplysning slaae dybere Rødder end i Danmarks Hovedstad, end i det *Kiøbenhavn*, hvor, for to Aarhundreder siden, den dunkle Følelse af Rigets og Hovedstadens Uadskillelighed drev til de største Opoffrelser og førde til saa ærefuldt og glædeligt et Udfald, at hele Europa engang gienlød deraf, at Danmarks Hovedstad ved sit Heltemod havde frelst hele Riget! Naar derfor nu Danmarks Hovedstad stiller sig i Spidsen for den Danske Forening, først og sidst til Opmuntring og Oplysning af alt hvad Dansk er, da tvivler jeg intet Øieblik paa, at det jo engang vil staae soleklart for hele Europa, at Danmarks Hovedstad har frelst det hele Rige, ikke blot, som før, udvortes for et Øieblik, men indvortes for et langt Tidsrum af Frihed, Lykke og Hæder.

[[A:8]Ja, kan man nuomstunder med en fast Villie og nogen Taalmodighed endogsaa paa en Maade sætte Liv i *Borde og Stole*, sagtens maa man da med en god Villie og lidt Opmuntring faae levende Folk til at skyde Livet op i sig, og jo dybere nede Livet hos Danske Folk maa søges, des høiere vil det sikkert, naar det først kommer i Bevægelse, kunne stige og des klarere vil det skinne!

Saa være da den *Danske Forening* velkommen tillive, og være tilønsket et virksomt og velgjørende Levnetsløb fra Slægt til Slægt!

N. F. S. Grundtvig.

Haanden, da findes det I. 96.